

A POLGÁR

A DEMOKRATA-LIBERÁLIS POLGÁRSÁG LAPJA

Előfizetési ára:

Egy évre 240.000 korona
Félévre 120.000 korona
Negyedévre 60.000 korona

Főmunkatárs:

VÁZSONYI VILMOS

Felölős szerkesztő: CSERGŐ HUGÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VII. ker., Aréna út 80. sz.

Telefón: József 55-71

Megjelenik minden szombaton

Szabad utat az idegenforgalomnak!

**Szűnjék meg az útlevél- és vízumkényszer!
Bársony Oszkár előadása a szabadforgalom
akadályairól**

Bársony Oszkár, a Magyar Idegenforgalmi Iroda ügyvezető-igazgatója a Mitteleuropäischer Wirtschaftstag-nak legutóbbi ülésén Bécsben előadást tartott a szabadforgalom akadályairól. Értékes elaborátumából közöljük az alábbi részleteket.

A forgalom teljes szabadságának érdekében indított mozgalmak kezdik éreztetni hatásukat az idegenforgalom növekedése terén. Európa legtöbb államában örömmel észlelhető a tanulmányi és szórakozási utazások reneszánsza, de emellett nagy tömegben keresik fel Európát az amerikai turisták is, kik Goethe mondását választották mottóul: „Man reist ja nicht um anzukommen, sondern um zu reisen!”

Egyes államok már jelentékeny könnyítéseket tettek az idegenforgalom érdekében és további könnyítések is várhatók.

Ausztriában különösebb alkalmakkor, vásárok, kongresszusok, ünnepi játékok stb. rendezésénél a részvételi jegy mentesít a vízumkényszer alól. Csoportok és zárt társaságok mérsékelt áru, együttes vízummal utazhatnak. Csak a vízszonosságra való hajlandóság hiánya gátolja itt a vízum teljes kiküszöbölését, ami azonban Németországgal és Svájjal szemben már fennáll.

Svájc, Belgium, Hollandia és Franciaország a kölesönös forgalomban megszüntették a láttaozási kényszert. Megszűnt továbbá a vízumkényszer Svájcnak a következő államokkal való forgalmában: Ausztria, Németország, Anglia, Skandinávia, Dánia, Luxemburg, Lichtenstein, Spanyolország és Olaszország.

Csehországban egyedül Franciaországgal szemben szűnt meg a vízumkényszer.

Hollandia felüggesztette az útlevélkényszert Belgiummal és részben Angliával szemben.

Svédország egyelőre csak Németországgal és Hollandiával szemben szűntette meg a vízumkényszert, de rövidesen életbe lép a teljes megszüntetésről szóló törvény.

Németország a láttaozási kényszert szűntette meg Ausztriával, Hollandiával, Dániával, Svédországgal és Portugáliával szemben.

Norvégia megszüntette a vízumkényszert Belgiummal, Franciaországgal, Angliával, Hollandiával, Olaszországgal és Svájjal szemben.

Belgium az útlevélkényszert függesztette fel Franciaországgal, Luxemburggal és Hollandiával szemben.

Dánia megszüntette a láttaozási kötelezettséget Németországgal, Belgiummal, Franciaországgal, Angliával, Olaszországgal, Hollandiával, Svájjal és Spanyolországgal szemben.

Olaszországban nem kell vízum a következő államokból: Belgium, Hollandia, Dánia, Anglia, Franciaország, Svájc és Spanyolország.

Anglia megszüntette a vízumkényszert Belgium, Franciaország, Olaszország és Svájc részére.

Azzal a kifogással szemben, hogy egyes szervek költséges fentartása miatt némely állam nem mondhat le teljesen

vagy részben sem a vízumok jövedelméről, javasoljuk, hogy

a határátlépésnél a vonaton bélyeg alakjában, készpénz ellenében azonnal adják ki a vízumot.

Feltétlenül enyhítendő a vámellenőrzés személyi része, egyszerűsítendő a különböző bejelentési és nyilvántartási blanketták, de csökkentendők ezek illetékei is.

Óvakodjanak egyes államok retorzióktól és a közbeeső államok bármelyikének elkerülésére irányuló felhívásoktól, mert ez kétélű fegyver s maga a kezdeményező állam láthatja legnagyobb kárát

Bizuk az utasok szabad választására, hogy merre és hová igyekeznek.

mert akit esetleg nem ragad meg Itáliának ege, az északi fjordok méltóságteljes pompája vagy az athéni Akropolisz klasszikus ünnepélyessége, az még mindig találhat élvezetet talán egy szerény falu csendes hangulatában.

Siessenek az államok a szabadság mielőbbi visszaállításával, mert esetleg „plus tard, c'est trop tard!”

Félre az útlevélkényszerrel! Félre a vízumtortúrákkal! Dőljenek le a korlátok! Szabad utat a forgalomnak!

Gazdavadak a tőzsde expertizbizottságai ellen

Az új expertizeljárás kitűnően bevált és a gazdák mégis elégedetlenkednek — A külföld viszont azt mondja hogy az expertizitételek nálunk túl enyhék

A budapesti áru- és értéktőzsde vezetősége október elsején léptette tudvalevőleg életbe az új expertiz eljárást. Az elmúlt három hét eredményei azt igazolják, hogy az új rendszer, amely a titkos expertiz elve alapján épült fel, beváltotta a hozzáfűzött reményeket. Az árutőzsde közönségének köréből az eddig szerzett tapasztalatokról ugyancsak ezeket mondották:

— Az új expertiz eljárás kitűnően bevált, mert az eddigi hosszadalmas kifogásolási eljárást lényegesen rövidítette. Az eljárás egyszerűsítése az, hogy a régi rendszerrel szemben — amint ismeretes — a felek távollétében történik a jegyzőkönyvfelvétel és az ítélethozatal. Ez az eljárás időtartamát legalább is a negyedére csökkentette.

Az árutőzsde közönségével szemben a

gazdaközönség még mindig elégedetlen a minőségi kifogások új rendszerével és azt hangoztatja, hogy alig akad eset, amikor a termelő terhére 1-2%-os bonifikációt meg nem állapítana az expertiz bizottság a felmerülő kifogások esetén. Az OMGE tehát azt követeli, hogy ezekben az expertiz-bizottságokban a gazdáknek is adjanak helyet, hogy így az ítéletek mindkét érdekeltiség bevonásával hozassanak meg. A gazdavadakra vonatkozólag a tőzsde vezetőségének egyik tagja ezeket mondotta:

— Már többször kijelentettük, hogy semmi akadály nincs annak, hogy a gazdák is helyet kapjanak az expertiz-bizottságokban. Ehez azonban elsősorban az szükséges, hogy a gazdák a tőzsde tagjai sorába lépjenek, mert az expertiz-bizottság tagja — csak tőzsde-tag lehet!

NALUNK A HIRHEDT 8. §-t SÓZTÁK A KERESKEDŐ NYAKÁBA

Franciaországban törvény védi a bolt szentségét és kártérítést kap a kereskedő, ha kisteigerolják

Kereskedelmi politika Franciaországban

A francia törvényhozásnak kereskedelmi vonatkozású törvényalkotó tevékenysége igen élénk. Hogy csak néhány példát említsünk: a legutolsó hónapok során a francia parlamentet többek között a részvénytársasági és csekkjog modernizálásának problémája foglalkoztatta. A mi közönségünket azonban mind ezeknél jobban érdekelheti

egy igen jelentős új törvényalkotás a kereskedelmi és ipari célú bérleti szerződésekről.

A törvény nem az inflációval kapcsolatos állami gondoskodásnak szülöttje, és nem is a helyiség-inségnek folyománya, hanem állandó jelleggel szabályozza a kereskedelmi célú bérleti szerződéseknek néhány kardinális problémáját.

A törvény két jogot ad a kereskedőbérletnek. Az egyik egy igény a bérleti szerződés megújítására. A másiknak tartalma: a távozó bérletnek kártérítési igénye.

A megújítási igénnyel szemben az ingatlantulajdonos csak bizonyos törvényileg meghatározott kifogásokat támaszthat, amelyek meglehetősen szűk keretek közt mozognak, így például a kifogásokat tehet, alapos indokollással, a bérlet személye ellen vagy igazolhatja, hogy az üzleti célokra szolgáló telket lakásépítés céljára kívánja felhasználni.

A szerződésmegújítási igény igény messzemenő; a bérletnek jogában áll ugyanolyan hosszútartamú új bérleti szerződést kívánni, mint amily tartamon át a bérleményt eladddig birtokolta.

A kártérítési igény konstrukciója igen érdekes és tanulságos.

A távozó bérlet bérleti szerződésének lejártá és a bérlemény elhagyása után még öt esztendeig megtérítést kérhet, ha az általa elhagyott helyiséget az övéhez hasonló kereskedelmi vagy ipari üzem foglalja el,

és az új birtokos értékelhető előnyt élvez annak folytán, hogy vevőköre, illetve piaca a régi bérlet akvizíciói következtében megnövekszik.

Ez a törvény esupán előfutára annak a kidolgozás alatt lévő hatalmas törvényhozási műnek, amelynek tárgya

a kereskedelmi tulajdonnak védelme.

De már az előfutár is sok tanulságot hoz. Vannak kultúrállamok, amelyekben a kereskedelmi érdek is szentség és a kereskedelmi érdeknek más tényleges vagy vélt érdekekkel való ütközése nem jár feltétlenül a kereskedelmi érdek vereségének konzekvenciájával. *Vannak államok, ahol a kereskedelemnek nem*

csak „nem ellenségei“ és „barátai“ teremnek, hanem teremnek gondolatok is a kereskedelemnek, mint egyik államfentartó termelési ágazatnak védelmére és fejlesztésére. A kereskedelmi tulajdon és háztulajdon nemzetgazdaságilag nem tartozik két ellentétes érdekszféra körébe, hiszen a legszigorúbban vett magántulajdon alapján áll mindkettő, és az üzleti forgalom bősége mindkettőnek életető eleme. Hálás feladat tehát böles törvényhozási gondoskodással munkálkodni az esetleges sürölódási felületek eltiintetésén. Kövessük a gondoskodás melegségében a francia példát.

Dr. Glücksthal Andor

A kereskedelem veresége

Irta: Egy tapasztalatokban gazdag, elszegényedett békebeli kereskedő

Kartársaink mindent elkövettek, hogy lehetőleg a valóságot teljesen megközelítő szakvéleményekkel operáljanak s e célból beszerették a kamara szakvéleményét is, azonban a veszprémi adóketőbizottság a győri kereskedelmi kamarának az egyes szakmákra nézve illetékes haszonkulesmegállapításait egyáltalán nem respektálta.

Ezenkívül részben szakmánként, részben egyéneknél egyezkedési tárgyalások is folytak a kinstári előadó és az adózó között; ilyenkor megállapodtak az illető szakmára irányadó haszonkulesban is, hogy tudniillik az illető szakma forgalmának átlagban vett hány százaléka tehető az adóév tiszta jövedelmé. Már a kiindulási alaplán is lényeges sérelmek mutatkoztak, mert hiszen tudvalevő, hogy gyakran kénytelen a kereskedő pénzihiány, vagy egyéb okokból az árut önköltségi áron, vagy divatjamult, esetleg áresést szenvedett cikkeket még veszteségre is eladni. Ennek ellenére a forgalmi adó alapjául szolgáló bruttó forgalomból indult ki az adóketőbizottság, holott kartársaink hivatkoztak a törvényes rendelkezésekre, melyek szerint a forgalmi adó alapját egyenes adók alapjául felhasználni nem szabad. Ennek a rendelkezésnek figyelembevételét kereskedőink nem tudják kellően érvényesíteni. Tetézte ezután a magas adóalap megállapítását az, hogy a pénzügyigazgatóság adóügyi előadója jegyzőkönyvileg megállapodott ugyan az adózókkal a haszonkules tekintetében, mialatt azonban az adózó ennek tudatában nyugodtan távozott, az előadó az elfogadott haszonkules kétszeresét impuálva, kétszeres adót rótt ki a veszprémiekre.

Az angol szállodások Budapestén.

Vasárnap megnézték a főváros látnivalóit

A tisztességtelen verseny túlkapásait ellenőrző zsűri legutóbb több igen érdekes és nagyjelentőségű döntést hozott. Így mindenekelőtt több konkrét esetből kifolyóan állást foglalt a kereskedői morált megszegényítő ama visszasság ellen, hogy egyesek az uccáról gyűngéd erőszakkal beterelejk a járőkeleket az üzletekbe vásárlás végett. A zsűri egyelőre azt még eltűri, hogy az ucca járőkeleket a versenytárs az üzlet ajtajának a küszöbéről üdvözölje s beinvitálja, de ennek oly módon kell történnie hogy a járőkeleket tolakodó módon ne molesztálja. Ez az intézkedés azonban csakis átmeneti jellegű és a jelenleg fennálló sajnálatos helyzetet némileg honorálni kívánó állásfoglalás, miután a zsűri fentartotta magának azt a jogot, hogy a kereskedelmi válság enyhülése esetén még a kereskedőknek ezt a bizonyos célzatos közönytgetéseit is a legnagyobb mértékben megakadályozza.

Ugyanezen alkalommal a zsűri több elvi jelentőségű határozatot hozott a védjegy-oltalomra vonatkozóan. Így kimondta, hogy a jól bevezetett általánosan ismert védjegyes árucikkek, melyek a forgalomban már árunév jelleggel öltének szabadjeggyé sehogysem minősíthetők. Így például a „Kreolin“ nevű ismert készítménnyel szemben nem hozható forgalomba egy hasonló készítmény „Kriolinum“ névvel.

Egy másik konkrét esetből kifolyólag a zsűri megállapította a közismert Pap-lan—Pap-lan—Pap-lan hirdetés sajtószertű jellegét és egy másik készítménynek következő hirdetés módját: A jó Pap-lan holtig tart, az előző cég jökörének szempontjából sérelmesnek ítélte.

Igen érdekes a zsűrinek az az állásfoglalása is, mely a háztulajdonos-kereskedők egyik szokásos túlkapását bélyegezte meg. A multban ugyanis többször előfordult az es, hogy valamely háztulajdonos üzletet nyitott a saját házában s később az üzletet másnak átruházván, valamely közeli vagy átalutólag kifogás tárgyává nem tehető. Ha lenes helyen új üzletet nyitott, s ezzel kapcsolatosan a háza falán egy nagy hirdetményt vagy reklámtáblát helyezt el azzal a felírással, hogy az igazi bolt itt és itt található. Az ilyen intézkedés mélyen sérti annak a kereskedőnek az érdekét, aki teljes jóhiszeműséggel vette át a háztulajdonostól a saját ingatlanában levő üzlethelyiséget.

A zsűri e nevezetes ülésén a következők vettek részt az ismert védjegy-tulajdonosok közül: Acs Simon, Baeder Hermann, Bayer Antal, Beck Jenő, Bründelmayer Károly, Csokits Henrik, Fehér Gyula, Gerstler János, Saxlehner Kálmán, Schwarz Géza, Zwack Béla, dr. Székely Gyula, Angyán Béla.

Laptulajdonos:
VÁZSONYI JÁNOS

Felölős szerkesztő:

CSEGRŐ HUGÓ